

PUNCT DE VEDERE
CU PRIVIRE LA POSIBILITATEA EXECUTORILOR JUDECĂTOREȘTI DE A ACORDA
CONSULTAȚII JURIDICE, LEGALIZARE HOTĂRÂRI JUDECĂTOREȘTI, DARE DE
DATĂ CERTĂ ÎNSCRISURILOR, MEDIERE CONFLICTE

Aspecte prealabile

Numeroși avocați au solicitat opinia UNBR cu privire la aspecte cu privire la o suprapunere de competențe, neacceptată de normele legale, în ceea ce privește activitatea specifică executorului judecătoresc, prin raportare la activitatea altor profesii juridice, în special cea de avocat.

Astfel, se semnalează faptul că executorii judecătorești desfășoară activități care s-ar suprapune cu competența exclusivă a avocatului, a notarului public sau a mediatorului. Aceste activități ar consta în consultații juridice, legalizări de hotărâri judecătorești, dare de dată certă înscrisurilor, mediere conflicte.

O parte dintre aceste activități ar fi prestate pro bono/gratuități, sens în care se ajunge la o subapreciere ori descalificare a valorii serviciilor oferite de către avocați.

În sprijinul acestor constatări se aduc și argumente de drept, respectiv Decizia ÎCCJ nr. 15/2015 și Ordinul MJ nr. 2550/C/2006. Memoriile adresate au atașate extrase online de pe diferite site-uri aparținând formelor de exercitare a profesiei de executor judecătoresc care dovedesc o ofertă de servicii juridice în acest sens.

S-a solicitat analiza în drept a problemei de către Institutul National pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților (INPPA), care a transmis următoarea

O P I N I E :

Analizarea problematicii

Memoriul pune în discuție exercitarea de către executorii judecătorești a activității de consultanță juridică, legalizare hotărâri judecătorești, dare de dată certă înscrisurilor, medierea conflictelor.

Într-adevăr, aceste activități sunt specifice profesiei de avocat, dar nu numai, sens în care menționăm:

- **Consultanța juridică** este una dintre activitățile permise avocatului, dacă avem în vedere dispozițiile art. 3 alin. 1 lit. a) din Legea nr. 51/1995 care prevede : „(1) *Activitatea avocatului se realizează prin: a) consultații și cereri cu caracter juridic;*”
- **Darea de dată certă înscrisurilor** este permisă avocatului de art. 3 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 51/1995 care menționează că „(1) *Activitatea avocatului se realizează prin: c) redactarea de acte juridice, atestarea identității părților, a conținutului și a datei actelor prezentate spre autentificare;*”, respectiv art. 278 alin. 1 pct. 1 NCPC : „*din ziua în care au fost prezentate spre a se conferi dată certă de către notarul public, executorul judecătoresc sau alt funcționar competent în aceasta privință*”.
- În privința **medierii conflictelor**, art. 3 alin. 1 lit. e) din legea nr. 51/1995 stipulează că „(1) *Activitatea avocatului se realizează prin: activități de mediere;*”. Tot cu privire la mediere, semnalăm și art. 1 alin. 1³ din Legea nr. 192/2006 privind

medierea care prevede că „efectuarea procedurii de informare asupra avantajelor medierii poate fi realizată de către judecător, procuror, consilier juridic, avocat, notar, caz în care aceasta se atestă în scris”

- **Legalizarea hotărârilor judecătorești** nu poate fi de competența avocatului, legea neprevăzând în acest sens; totuși, în cazul avocatului poate exista o certificare „conform cu originalul” al unei hotărâri judecătorești când aceasta este folosită de parte ca înscris într-un litigiu judiciar (ipoteză care presupune existența unui contract de asistență juridică cu clientul)

În privința executorilor judecătorești, competența acestora este definită de lege, sens în care amintim art. 7 din Legea nr. 188/2000 : „*Executorul judecătoresc are următoarele atribuții: a) punerea în executare a dispozițiilor cu caracter civil din titlurile executorii; b) notificarea actelor judiciare și extrajudiciare; c) comunicarea actelor de procedură; d) recuperarea pe cale amiabilă a oricărei creanțe; e) aplicarea măsurilor asigurătorii dispuse de instanța judecătorească; f) constatarea unor stări de fapt în condițiile prevăzute de Codul de procedură civilă; g) întocmirea proceselor-verbale de constatare, în cazul ofertei reale urmate de consemnarea sumei de către debitor, potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă; h) întocmirea, potrivit legii, a protestului de neplată a cambiilor, biletelor la ordin și a cecurilor, după caz; i) orice alte acte sau operațiuni date de lege în competența lui.*”

Cu privire la **activitatea de mediere a conflictelor**, se poate observa că executorii judecătorești nu pot realiza, în concret, activitatea de mediere așa cum este definită de Legea nr. 192/2006. De facto, nu excludem posibilitatea ca executorul judecătoresc să fie, în același timp și mediator, dacă îndeplinește condițiile impuse de Legea nr. 192/2006, cu atât mai mult cu cât art. 42 lit. a) din Legea nr. 188/2000 prevede că „*exercitarea funcției de executor judecătoresc este incompatibilă cu: a) activitatea salarizată în cadrul altor profesii, exceptând activitatea didactică universitară, activitatea artistică, literară și publicistică;*”

În cazul în care executorul ar dobândi și calitatea de mediator, acesta ar putea desfășura și activități de mediere în condițiile Legii nr. 192/2006. Chiar dacă nu ar avea calitatea de mediator, în sens strict-tehnic, trebuie observată competența de la art. 7 lit. d) din Legea nr. 188/2000 : „*recuperarea pe cale amiabilă a oricărei creanțe*”. Se poate observa că textul legal nu se referă restrictiv la creanțe constatate prin titlul executoriu, ci se folosește de expresia „oricărei creanțe”. Opinăm că în punerea în practică a acestei competențe legale, executorul judecătoresc poate derula, la cazul concret, activități specifice medierii – în sens larg, pentru a încerca această recuperare pe cale amiabilă a oricărei creanțe, deci de a conduce părțile către o executare de bună voie, chiar dacă există sau nu există un titlu executoriu cu privire la creanță.

Cu privire la **activitatea de consultanță juridică** trebuie avute în vedere dispozițiile art. 7 din Legea nr. 188/2000 care dau executorului competențe în materia executării silite (art. 7 lit. a, b, c, e, i din Legea nr. 188/2000) sau în materia procedurii civile/procesului civil (art. 7 lit. b, c, e, f, g, h, i din Legea nr. 188/2000). Toate aceste competențe implică inerent o activitate juridică care ar permite, în opinia noastră, executorului judecătoresc ca, în aplicarea oricăreia dintre atribuțiile de la art. 7 din Legea nr. 188/2000, să ofere și consultanță juridică (în sensul de a explica părților drepturile și obligațiile care le au, condițiile de fond și formă ale actelor ce urmează a fi îndeplinite, efectele acestora, costuri, sancțiuni, etc.). Această consultanță juridică, aplicată strict pe activitatea executorului

judecătoresc este firească din moment ce partea care solicită un asemenea serviciu nu este obligată să cunoască normele legale și nici nu este obligată, din punct de vedere legal, să fie asistată sau reprezentată de către avocat.

Competența executorului judecătoresc de a da consultanță juridică este confirmată și de Ordinul nr. 2.550/C din 14 noiembrie 2006 privind aprobarea onorariilor minimale și maximale pentru serviciile prestate de executorii judecătorești emis de Ministerul Justiției care la punctul 14 prevede că se poate percepe un onorariu de la 20 de lei – la 200 de lei pentru „*consultării în legătură cu constituirea actelor execuționale*”. Se poate observa că textul nu folosește expresia „actelor de executare silită” și expresia „actelor execuționale” care ar putea fi interpretată cu privire la toate actele permise de art. 7 din Legea nr. 188/2000.

Desigur, orice activitate de consultanță juridică care ar excede unei însărcinări a executorului judecătoresc în limitele art. 7 din Legea nr. 188/2000 nu ar fi legală și ar intra într-o suprapunere de competențe cu avocatul (de exemplu, executorul judecătoresc nu va putea da consultanță juridică cu privire la pornirea unui proces, efectuarea de acte de procedură judiciară, altele decât cele menționate în art. 7 din Legea nr. 188/2000, cu privire la o problemă de drept sau litigioasă, cu privire la întocmirea unui contract, cu privire la o opinie legală, etc.). În același timp, faptul că executorul judecătoresc poate da consultanță juridică atunci când se află într-unul din cazurile de la art. 7 din Legea nr. 188/2000, nu interzice nu nimic posibilitatea clientului de a avea un avocat care să-l consilieze, să-l asiste sau să-l reprezinte.

Cu privire la **darea de dată certă înscrisurilor**, trebuie avute în vedere, în primul rând dispozițiile art. 278 alin. 1 pct. 1 NCPC care prevede că „*data înscrisurilor sub semnătură privată este opozabilă altor persoane decât celor care le-au întocmit, numai din ziua în care a devenit certă, prin una din modalitățile prevăzute de lege, respectiv: 1. Din ziua în care au fost prezentate spre a conferi dată certă de către notarul public, executor judecătoresc sau alt funcționar competent în această privință*”. Această dispoziție legală coroborată cu art. 7 lit. i din Legea nr. 188/2000 permite, în mod expres, executorului judecătoresc să dea dată certă înscrisurilor.

În privința **legalizării hotărârilor judecătorești**, trebuie menționat faptul că legalizarea înscrisurilor (deci și a hotărârilor judecătorești) nu este menționată ca fiind una dintre competențele executorului judecătoresc în art. 7 din Legea nr. 188/2000, chiar dacă art. 2 din aceeași lege prevede că „*executorii judecătorești sunt învestiți să îndeplinească un serviciu de interes public. Actul îndeplinit de executorul judecătoresc, în limitele competențelor legale, purtând ștampila și semnătura acestuia, precum și numărul de înregistrare și data, este act de autoritate publică și are forța probantă prevăzută de lege*”. Din interpretarea celor două texte legale opinăm că executorul judecătoresc nu poate avea această competență de legalizare a unor copii de pe înscrisuri.

Legalizarea copiilor de pe înscrisuri revine notarului public așa cum rezultă din art. 12 lit. i din Legea 36/1995, iar art. 150 alin. 1 din aceeași lege menționează că „*notarul public eliberează copii legalizate numai de pe înscrisurile originale prezentate de părți, astfel cum au fost emise în starea lor inițială, după confruntarea copiei cu originalul*”. De altfel, nici notarul public nu poate legaliza hotărâri judecătorești deoarece cele două originale ale acestora se află la instanța care a pronunțat hotărârea (unul la dosarul cauzei și unul la mapa de hotărâri a instanței). În acest context, cu atât mai mult eliberarea unei copii legalizate de către executorul judecătoresc de pe o hotărâre judecătorească este

neconformă cu legea (eliberarea copiilor legalizate se poate face exclusiv de instanța judecătorească).

În finalul memoriului petenta solicită U.N.B.R. să se pronunțe dacă în cazurile anexate la petiție executorii judecătorești au încălcat Legea nr. 51/1995, care este semnificația dată de pct. 14 din Ordinul nr. 2550/2006 referitor la consultanță juridică dată în cazul actelor execuționale și care ar fi modalitatea de înlăturare a acestor practici.

Cu privire la posibila încălcare a Legii nr. 51/1995 de către executorii judecătorești, prin raportare la link-urile anexate, nu se poate concluziona în vreun fel sau altul deoarece depășirea atribuțiilor legale specifice executorilor judecătorești trebuie cercetate la cazul concret, printr-o analiză detaliată a serviciului prestat, cu circumstanțierile pe care le-am precizat în prezentul punct de vedere.

Semnificația juridică a textului de la pct. 14 din Ordinul 2550/2006 poate viza două aspecte : (1) legiuitorul acceptă posibilitatea unei consultații juridice din partea executorului judecătoresc în activitatea sa proprie și în conformitate cu competențele sale și (2) prin acte execuționale ar trebui înțeles nu numai actele de executare silită, ci și celelalte acte întocmite în conformitate cu art. 7 din Legea nr. 188/2000.

În fine, înlăturarea unor posibile practici nelegale în materie este posibilă, existând instrumente legale în acest sens. Astfel, prestarea de servicii juridice (de exemplu, consultații juridice în afara actelor execuționale), altele decât cele permise de art. 7 din Legea nr. 188/2000 constituie în primul rând, o abatere disciplinară a executorului judecătoresc care poate atrage o răspundere disciplinară sau civilă. În sens menționăm art. 47 lit. b din Legea nr. 51/1995 care prevede că *”răspunderea disciplinară a executorului judecătoresc intervine pentru următoarele abateri: b) încălcarea ... interdicțiilor prevăzute de lege”* (prin interdicții înțelegându-se prestarea de activități cu depășirea art. 7 din Legea nr. 188/2000), având în vedere faptul că acțiunea disciplinară se exercită de ministrul justiției sau de Colegiul director al Camerei executorilor judecătorești și se judecă de Consiliul de disciplină al acesteia. În materie de răspundere civilă urmează a se aplica art. 45 alin. 1 din Legea nr. 188/2000 care face trimitere la dreptul comun : *”răspunderea civilă a executorului judecătoresc poate fi angajată, în condițiile legii civile, pentru cauzarea de prejudicii prin încălcarea obligațiilor sale profesionale”*.

În aceleași timp, aceste posibile depășiri ale competenței executorului judecătoresc pot constitui și încălcări ale Legii nr. 51/1995, sancțiunea prevăzută fiind de natură penală: art. 26 alin. 1 prevede că *”exercitarea oricărei activități de asistență juridică specifică profesiei de avocat și prevăzută la art. 3 de către o persoană fizică sau juridică ce nu are calitatea de avocat înscris într-un barou și pe tabloul avocaților acelu barou constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale”*.

În lumina acestor dispoziții legale aceste posibile fapte de depășire a competenței executorilor judecătorești și intrarea în sfera de activitate a avocatului pot fi amendate prin sesizarea organelor disciplinare specifice profesiei de executor judecătoresc, prin declanșarea unor procese civile pentru acoperirea prejudiciilor cauzate sau pot fi sesizate organele de urmărire penală pentru eventuala săvârșire a infracțiunii prevăzute de legislația specifică activității de avocat.